

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

Petőfi-ünnep.

Pécs, 1899. július 31.

(→) Egy a magyar szabadság és az
ő dalnoka Petőfi Sándor! . . .

A mi szabadságunk nem *adott* jogokból áll. Ezt a szabadságot mi nem *kaptuk*, de magunk *szereztük* magunknak Puztaszer mezején ezelőtt ezer évvel. És ez a szabadság ha veszélyben volt, ha meg akarták nyirbálni, ha el akarták venni, kardot fogtunk a védelmére és száz halált haltunk érte. S éppen ezért, mert mi szereztük, mi is ismertük legjobban és nem voltunk reá féltékenyek. Tudtuk, mi képezi lényegét, mi adja meg külsőségeit s ezeket a külsőségeket gyakorta szép szóért is odaadtuk. Hanem, mikor a mi édes szabadságunkat bántották, ezt a vérünkben való vért, ezt a lelkünkben való lelket, akkor ütöttünk, de óriásit és agyonsújtottuk azt, aki a mi kincsünket el akarta orozni tőlünk.

Ezért nem voltak nálunk forradalmak; vagy ha voltak is, nyom nélkül elenyésztek, hatás nélkül maradtak, eredményük mi sem lett. És ezért vívtunk mi csak szabadságharcot, soha lázadó, bosszútálló forradalmat nem.

És ezért születtek meg csatáink dalai; innen származtak a kurucnóták és a szabadságharc költészete, mert mi nemesak fegyverrel, de a lelkünkkel is harcoltunk; szívünk együtt érzett e harcokkal, büszkén dobogván diadalmas csatákon s kétségbeesve, elkeseredve vergődven vesztett ütközeteken.

Ennek a szabadságért nemcsak fegyverrel, de lélekkel, szívvel vívott harcnak adott hangot dalaiban Petőfi Sándor. És mert ezt meg tudta tenni, mert az ősi szabadságáért küzdő magyar nép szívéhez, lelkéhez szólt, azért lett ő a magyar szabadságharc Tirteusza s ezért mondhatjuk el jogosan és méltán, büszke önérzettel és diadalmas tudattal, hogy egy a magyar szabadság és az ő dalnoka Petőfi Sándor!

•Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag;
Te, a népek hajnalcsillaga!•

igy énekel ő 1848-ról, mely általános politikai és társadalmi átalakulást hozott a

vén Európa államaira és népeire. Ez átalakulás mindenütt erőszakkal, vérrel és küzdelemmel járt, csak Magyarországon nem. A magyar önként, közülakarattal adta meg az egyenlőséget és szabadságot a pórnak s tesvérévé fogadta a jobbágyot s mindenkit, ki a négy folyó és három hegy országában lakott s e haza polgárának vallotta magát. S éppen azért, mert ezt az egyenlőséget, testvériséget, szabadságot szintén ő maga szerezte magának március idusán, mint egykoron ősi szabad szervezetét Puztaszer mezején, — mikor látta, hogy amit ő szerzett, amit a magyarok Istenén kívül csak magának és senki másnak nem köszönhet, el akarják erőszakkal venni tőle, egy emberként szállt a síra s fogott fegyvert a szabadságért.

És Petőfi ajkáról elszállt a teremő ige:

•Talpra magyar! Hi a haza.
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok:
Ez a kérdés, válaszzatok!•

S a magyar választott. Választotta a szabadságot s megkezdte a harcot a zsarnokság ellen a szabadságért. Ha Petőfi nem irt volna soha több költeményt a szabadságharcról, a nemzeti dallá lett „Talpra magyar“ is halhatatlanná tette volna nevét s a magyar nép függetlenségi küzdelmének mindvégig lángalobbantó, lelkesítő momentumá maradt volna ez egyetlen alkotása.

De nem azért volt Petőfi a magyar szabadság dalnoka, hogy a lángszavaira megindult szabadságharc egyetlen fázisa is elkerülte volna figyelmét, érintetlenül hagyta volna lelkét s ne ihlette volna dalra lantja hurjait. S dalolt a szabadságharcról, megénekelte eseményeit s minden dala egy-egy lelkesítő harci éneke lett a csatákban küzdő seregnek.

Próféta-lelke látta, a vész mint tornyosul a nemzet feje fölött s a hogy nőtt ez a vész, a hogy szövetekezett mindjobban a zsarnokság a magyar szabadság eltiprására, úgy változott az ő lantjának hangja is.

•Halványul a gyáva szavamra; dalom
Viharodnak előjele, forradalom!•

Ő maga mondja ezt költészetéről, mely dalról-dalra föltünteti a félistenek küzdelmének diadalát és veszteségeit.

•Ha lehull a két kezünk is,
Ha mindnyájan itt veszünk is,
Előre!
Hogyha el kell veszni, nosza
Mi vesszünk el, ne a haza.
Előre!

Nincs ilyen a franciák „Marseillaise“-je sem; csoda-e hát, hogy Petőfi dalai mellett a honvéd énekelve ment a csatába; csoda-e hát, ha Petőfi neve és költészete összeforrt a magyar szabadságharc s e szabadságharc Tirteusza elmúlt a földről, mikor Segesvárnál jelentkezett a vég, az a gyászos vég, mely a világosi fegyverletételben és az aradi Golgothán nyerte betetőzését?!

De a pokol minden erői se tudtak erőt venni a magyar szabadságon s kozák lovak patái se tudták meghalasztani dalnokát, Petőfit. A mi szabadságunk nem hal meg, míg egy magyar lesz a földön, ki kardot tud védelmére rántani; Petőfi varázsereje nem mulik el, míg a magyar szabadságért lelkesíteni bír egy szívet is. A szabadság fölépült halálos sebéből; Petőfi újra élt, újra itt volt közöttünk. Emberi szem nem látta ugyan a segesvári csata után többé, de látta a szívünk, a lelkünk s minden gondolatunk. Dalai, melyeket a szabadságról irt, újra lelkesítettek; dalai, melyek a szerelemről szóltak, új élet vágyát lopták e nép szívébe is. S ő velünk lelkesedett, velünk élt; itt volt közöttünk e dalokban.

És itt van ma is.

Itt van, mint a nemzet dalnoka, kinek dalai védték meg a szabadságot s ki most mint a csatákból győztesen visszatérő hadvezér, fogadja népe hódolatát.

E hódolat nagy, e hódolat elementáris erővel uralja az úr és pór, a szegények és a hatalmasok szívet, mert e hódolat is az ő teremtménye tulajdonkép, nevének varázsa, dalainak hatalma s hon-szerelmének igézete vezetvén e hódolatra ma, ötven év múlva, a magyart.

Ünneplése nemcsak méltó, de hasonló is hozzá. Ő lett, mint egy üstökös, a mely bár eltűnik, pályája örökre ott marad az égen. És ünnepléséhez nem tettek nagy előkészületeket, nem is tanácskoztak föltte sokáig sehol. Egyszerre lett ez a nagy, ez

Ma kedden és a következő napokon

az

Royal kávéház.

amerikai művész-társaság
teljesen új műsor mellett
előadást tart.

Belépti-díj 50 kr. — Kezdeté fél 9 órakor.

a hatalmas ünnep, a mint támad a zivatar s a zivatarra ahogy jön a ragyogó verőfény.

Petőfit ünnepeljük! . . . Ez a két szó lánggra lobbantotta a lelkesedés tüzeit országsherte. Ez volt ma, ötven év múlva az új „Talpra magyar” s aki a régivel a szabadságért hívta küzdelemre ezt a népet, az most megdicsőült lelkével megelégedetten nézhet le reánk — hogy zarándokol egész Magyarország ötven év múlva arra a helyre, hol ő a szabadságért halt s hol megdicsőült benne a szabadság!

Eltűnt ez ünnepen minden válaszfal. Ott volt a magyar kormány, ott voltak a nemzet törvényhozói; ott a hatalmasok és kis emberek; ott az úr és szegény, a nemes és a pór. Itt ünnepelt a szabadság, egyenlőség és testvériség és ünnepelt az egész ország.

Ünnepelte Petőfit.

Ötven év múlva is megvan az ő törhetetlen varázsa a magyar szív fölött. És meglesz örökké. A meddig magyar szabadság lesz, addig Petőfi itt él közöttünk; s a mig Petőfit megértjük, érte lelkesedni tudunk, addig ne féltsük a szabadságot.

Mert egy a magyar szabadság és az ő dalnoka Petőfi Sándor!

*

Egy szív dobbanása, egy lélek lángolása adta meg Petőfi Sándor ünnepének azt az általános lelkesedést, mely ime két napon az országot fogva tartotta. Petőfi szíve dobogott, Petőfi lelke lángolt ez ünnepen minden magyar lélekben s tette Petőfi ünnepét olyan magasztossá, olyan nagyszerűvé, a milyen volt.

Petőfi a demokraciának is dalnoka lévén, a munkások is résztvettek ünnepelésében.

Ugy az ország fővárosában, mint Pécsen is rendeztek a munkások Petőfi-ünnepet, melyen a legelső demokrata költőt dicsőítették.

A budapesti munkások

szombaton este ünnepélyt tartottak a Petőfi-szobor előtt, annak a Petőfinek szobra előtt, ki így énekelt a közkatonaokról:

„Tiszt vagyok; ha lát a közlegénység,
Tisztelkedve megyen el mellettem, —

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Petőfi napja.

(1899. július 31.)

Neved varázsa művel új csodákat;
A magyar — látod — ismét talpra áll.
Lánglelked minden érző szívet áthat;
Zarándokútban imádkozni jár
Oda, a hol csaták zajába' leled
Nem a halált, — a megdicsőülést.
Mert nem haltál meg, habár vérző tested
Fújó paripák lába zúzta szét!

Úgy szálltál égbe, miként napkeletnek
Hajnalpirjával égre száll a nap.
Itt lenn a földön hiába keresnek,
Porladva sirban Te seholy vagy;
De lelked itt él e szent haza földjén,
Füüből, virágból sugárzik felénk,
A rónaságnak síkjait betöltvén
S őrt állva a Kárpátoknak hegyén.

Ott vagy, a merre játszi délibábnak
Arany fényével a szem megtelik;
Futó homokján széles Hortobágnak
A délibábnal játszik lelked is.
Ott vagy, a merre fodros habja szántja

En meg pirulok, gondolva magamban,
Nincs igazság, nincs igazság ebben.
Nekünk kéne köszönteni őket,
Mert ők nálunk sokkal többet érnek.

Az ünnepélyen a Petőfi-Társaság nevében Neugebauer László mondott beszédet.

Impozáns, mintegy 15000 főből álló munkáscsoport gyülekezett tegnap fél két óra tájban a Múzeum háta mögött, hogy Petőfi szobra elé vonuljon és megkoszorozza a szobrot. Két hatalmas babérkoszoru tűnt ki a munkásereg fekete tömegéből. Az egyik „A budapesti szociáldemokrata munkások — Petőfi Sándornak.” A második ez állott: „Egy gondolat bánt engemet” költőjének — a nyomdászok szakegylete.

Nagy feltűnést keltett a közönség körében, hogy a munkások kalapjukra, esernyőjükre egy fehér lapot tűztek. A „Népszava” külön kiadása volt ez, a melyet az ügyészség a Petőfiről szóló vezércikk miatt elkönfiskált. A Népszaván ezek a szavak voltak olvashatók:

„Petőfi Sándor
könfiskáltatott.

Éljen a sajtószabadság.

A tömeg a marseillaisét énekelte az utcán és egy-két incidenst leszámítva, a legnagyobb rendben a szoborhoz értek, a hol a szobor talapzatára rövid beszéd kíséretében letették koszoruikat.

A pécsi szociáldemokrata-párt pedig tegnap este rendezett Petőfi-ünnepélyt a gyárutca 7. szám alatt, míg délután a kőművesek szakegylete a Hebenstreit-féle vendéglőben rendezett ünnepen emlékezett meg Petőfiről.

Tegnap volt az országos ünnep a segesvári csatatéren és Budapesten is a Petőfi-Társaság körében. Ma pedig Pécs róttá le kegyeletét és lelkes halálját a szabadság, egyenlőség, testvériség dalnokának a Nemzeti Kaszinóban rendezett Petőfi-ünnepel. A nyári nap perzselő sugára nemzeti trikolor és a város színeit viselő zászlót talált ma reggel a város háza tornyán, mely messze lobjogva hirdette a mai ünnepet. Nemzeti lobogók voltak kitzúvva az összes iskolák és tanintézetek épületein, a Nemzeti Kaszinón, a színházon, a pécsi Takarékpénztár palotáján és sok magánházon is. A kereskedések kirakataiban Petőfi arcképe volt látható s a Petőfi emlékérmek a következő felirattal: „Petőfi emlékérem 1849—1899”, a másik oldalán Petőfi és Bem arcképével.

A „Nemzeti Kaszinó”-ban.

Az a határtalan lelkesedés, mely méltán megilleti a hazáért elesett hőst, a nemzet

Szöke Tizánknak e föld téreit;
A merre fut a nagy Dunának árja
S magyar hol él, Ádria széleig!

Ott vagy a bérce Erdély sziklakeblén
S a székelyek közt, kikre büszke voltál;
Ott vagy, a pásztor hogyha estelenként
Azt furulyázza, a mit te daloltál.
Ott vagy, ha a hazáról énekelnek
S a szabadságról hogyha szó esik;
S a hol még hisznek oly forró szerelmet,
Milyenről himnuszt zengnek verseid!

Arany kalászszal ékes rónaságon
Rajongásod örökké ott lebeg;
Köszáli sas habár a völgybe szálljon,
Kunyhóban is találkozik veled.
S a palotákat bár Te nem szeretted,
Azokba' mégis hódolat fogad;
A hatalmasok dicsfényével öveznek
S a pór, szegény, pár szál virágot ad!

Neved varázsa művel új csodákat:
Zarándokútban imádkozni jár
Néped oda, hol a csaták zajának
Viharja zúgott hajdanába' bár,
Templom lett nekünk az a hely örökre,
Dicsőült lelked fényes temploma,
Mit legszebb díszül ég kárpitja föld be
S erdők zúgása benn az orgona!

lánglelkű költőjének emlékét, az jellemezte azt a fényes ünnepélyt, melyet Jobst László dr. fáradhatlan ügybuzgó elnöksége mellett városunk előkelő társadalmá Petőfi dicső halálának ötvenedik évfordulója alkalmából rendezett a „Nemzeti Kaszinó”-ban.

A kaszinó nagyterme a lélekemelő ünnepély alkalmából virág és pálma díszítéssel, a falakat mely előtt drapériák borították, míg a főfalon, ahol az ünnepély szereplőinek emelvénye állott, pálmák alatt Petőfi Sándor mellszobrára tekintett alá.

Bár tizenegy órára hirdette a rendezőség az ünnepély kezdetét, tíz óra után már özönével tódult a közönség a kaszinó épületébe, hol a terem bejáratánál a rendező bizottság tagjai fogadták az érkezőket. A hölgyek estély toalettben, a férfiak fekete ruhákban jelentek meg.

Az ünnepélyen a nemzeti kaszinó számos tagján kívül megjelentek br. Fejérváry Imre főispán, Darócy Aladár dr. főispáni titkár, Tormai Károly alispán, Vaniss Sándor járási főszolgabíró, Forray Valér tb. főszolgabíró, Nagy Jenő vármegyei tiszti főügyész, Benyovszky Manó árvászéki ülnök, Majorossy Imre polgármester, Nendtvich Andor helyettes polgármester, Pintér Ferenc és Reeh György városi tanácsnokok, Vaszary Gyula rendőrőrkapitány, a törvényhatósági bizottság számos tagja, Záray Károly dr. kereskedelmi kamarai titkár, Krasznay Jenő dr. ügyvéd, Zsolnay Vilmos gyáros, Zsolnay György helyettes kir. főügyész, Náhbrácky Lajos és Ciglányi Béla kir. táblabírók, a kir. törvényszék jegyzői kara, Szeredy József és Pozsgay József kananokok, Igaz Béla püspöki titkár, s a pécsi haut-volée még számos tagja, továbbá az ág. ev. egyház képviselőiben Rüepprecht János egyházi gondnok, Szeibert Fülöp, Klein András egyházi tanácsosok és Fischl Tóbiás ág. ev. segédlelkész, a „Pécsi Jótékony Nőegylet”, a „Pécsi izr. Nőegylet”, a „Kereskedelmi Kaszinó”, a „Hadastyán Egylet” s az „Első Pécsi Veterán Segélyző Egyesület” képviselői.

Pontban tizenegy órakor vette kezdetét az ünnepély, melyet dr. Jobst László, az ünnepélyt rendező bizottság elnöke nyitott meg, a közönség lelkes éljenzése mellett. Nagy hévvel, s lelkesedéssel elmondott szép lendületes beszédét a közönség zajosan megtapsolta. A hazafias szellemű beszédet az alábbiakban adjuk:

Hatalmas vagy Te, dalnokok királya!
Hiszen Te irtad a „Talpra magyar”-t;
S dalodra végetért egy népnek álma,
Dörgött az ágyú, csattogott a kard. . .
És ha majd egykor újra vész közelget
S alászáll napja a szent szabadságnak:
Hogy diadallal megvédje e nemzet,
Neved varázsa műveljen csodákat!

Honthy István.

A parasztnábob leánya.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

A délibábok hazájában, azon a szép Al-földön történt. Ott lakott a Maros mellett a gazdag Gonda Mihály, egyetlen leányával, a szépséges Rózsikával. Gonda Mihály uramat csak „parasztnábobnak” hívták, lévén neki mérhetetlen a gazdasága.

Sokat beszélt Rózsikájával erről a nagy gazdaságról. Ilyenkor mindig mosolygott s kevélyen eregette öblös tajtpipájából a füstöt. Sokszor mondta leányának, hogy a mai világban a gazdagság a fő, a többi az mellékes; a gazdag ember boldog ember, mert mindene megvan, a mit csak szemé-szája kíván.

Arra nem gondolt az öreg nábob, hogy néha biz a szivnek is megvannak a maga álmái, vágyai, — a miket biz nem mindig lehet pénzen megszerezni. Különösen ha az a sziv olyan fiatal, szép leányé, mint a Rózsika.

»Mélyen tisztelt ünneplőközönség!

Ma 50 éve, hogy a jóslat beteljesedett; ott esett el a harc mezején. Dicső halála volt, fenséges kezdete a halhatatlanságnak. Dicsőségteljesebb pályafutást, mint Petőfié, képzelni sem lehet. Mint fényes meteor tűnt fel s midőn pályájának zenitjét érte el, állva maradt; tündöklő fénye most is ott ragyog fejünk felett s ragyogni fog az idők végtelenségeig.

Mint ember alá volt vetve ő is a halandóság örök törvényeinek; de szelleme él, lelkesít, gyújt, elragad, még csak egy magyar él e földön. — E szellemet átültetni a nemzet lelkébe, törekedni, hogy megértsék s kövessék azt, minden igaz magyar feladata. S ha van valaki, akiről gróf Széchenyi Istvánon kívül elmondhatjuk, hogy:

»Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élte kincsét, ámbár napja múlt,
Hanem lerázván, ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul«,

bizonyára Petőfi az.

Ép azért ünnepeljük emlékét, mert amely nemzet halottait meg tudja ünnepelni, az a nemzet tudja az élőket is felmagasztalni, az osztja a halhatatlanságot és a dicsőséget.

Hódoljunk tehát a nagy költő magasztos szellemének, tegyünk mindannyian egy szent fogadást, hogy követni fogjuk a jellem-alkotó műveiben kifejezésre jutott fenséges eszméket, törekedni fogunk őt megközelíteni az emberi jogok tiszteletben tartásában, a szabadság és a haza szeretetében.

Zendüljön meg tehát emlékére a dal!

Ezután a »Pécsi Dalárda« Eckhardt Antal karmester vezetése alatt énekelte el Petőfi Sándor »Nemzeti dal«-át, melynek dallamát Huber Károly írta.

A közönség, mely visszafojtott lélekzettel hallgatta a remekül előadott műdalt, szünni nem akaró frenetikus tapsvihárban tört ki, midőn elhangzott e lelkesítő utolsó versszak:

»Hol sirjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!«

Majd Rihmer Oszkár joghallgató lépett az emelvényre, ki Petőfinek »A csillagos ég« című versét szavalta. A remek költemény, mely oly hősen visszatükrözi Petőfi Sándornak, mint lírikusnak, lágy, érzékeny lelkületét, általános

De hát az öreg Gonda nem törődött a leánya szívével. Neki csak a gazdagság volt mindene. Többször mondta leányának, hogy még csak egy gazdag vő hiányzik s aztán rendben lesz minden.

Rózsika hallgatott ilyenkor s míg az öreg büszkén mosolygott arra a gondolatra, hogy leányát nemsokára férjhez fogja adni, addig Rózsika egy-egy forró könnyecpetet törölt ki azokból a szép kék szemekből, melyek oly nagy boldogságról tudtak beszélni.

Az járt a leány eszébe, hogy ha az édes apja nem lenne ily kevély, nyakas ember, akkor csakugyan meg lenne a boldogság, — olyan boldogság, hogy hét vármegye is megirigyelhetné tőle.

Ilyenkor mindig a szép, délceg Delli Pistán járt az esze s valami mindig úgy összeszorította a szívet, ha e legényre gondolt. Szerette a legényt igaz szerelemmel s mégis — félt ettől a szerelemtől.

*

— Rózsikám lelkem, vigyázz mindenre! Én kimegyek a tanyára a munkások után nézni; no meg betekintek majd a szomszédba Bokorékhoz. Megnézem őket, hogy van az öreg? Aztán meg ugyanis nemsokára rokonságba keveredünk velük. Ugy-e tubicám? Bokor Józsi az első legény a faluban s meg aztán — tette hozzá az öreg Gonda nagy nyomatékkal — negyedfél sessió néz reá.

meghatottságot keltett a közönség körében, mely még az utolsó versszak elhangzása után is pár pillanatig néma csendben maradt, hogy aztán annál lelkesebben törjön ki az éljen és tapsvihár s még soká visszhangzottak a lelkekben a dal utolsó akkordjai:

»Ha ott is szeretnek, óh, úgy vágyódom oda
S hogy feljussak, forrón imádkozni fogok;
De ha a szerelem fel nem kísér oda,
Ugy Isten hozzátok, ragyogó csillagok!
Ugy szebb a föld minden búbánata mellett
S enyészszem el, ha a sirba fognak tenni;
A szerelem mindent pótol s a szerelmet
Nem pótolja semmi.«

A műsor következő számát a »Pécsi Polgári Daloskör« éneke képezte. A daloskör Huber Károly dallamával Petőfi Sándor »Honfi dal«-át énekelte el s derék dalosainknak is szépen jutott az éljenzésből és tapsból, melyet igen szép, precíz énekükért méltán meg is érdemeltek.

A műsor következő száma némi változást szenvedett, amennyiben Szuly Aladár joghallgató nem »Az utolsó alamizsna« című verset, hanem Petőfi Sándornak »Mit eddig tevék, ábránd volt csupán« kezdetű költeményét szavalta el ismert rutinjával. Petőfinek ez a remek lírai költeménye is nagy hatást keltett a hallgató közönség körében, mely zajos tapsal jutalmazta Szuly Aladárt a valóban szép szavalatért.

Majd Váradi Antal dr., a »Nemzeti Színház« jeles dramaturgja lépett az emelvényre s saját szerzeményü »Petőfi visszatér« című költeményét szavalta el. Prófán és kevés azonban ez a szó »szavalta«, annak a leírására, hogy miként mondotta el Váradi Antal dr. ezt a költeményt, mely már magában véve is remek alkotás. A szavaló ajkairól majd édesen, lágyan, majd dörgelemesen, vihar-szerűen keltek szárnyra a szavak, látszott, hogy lelkét önti szavalatába, átérzi azt minden porcikája, amit irt, amit mond. Leírhatatlan a közönség lelkesedése, az az orkán-szerű, percekig tartó éljenzés és tapsvihár, mely Váradi Antal dr. szavalata után a közönség köréből kitört s nem is csendesedett el addig, míg újra meg nem mutatta magát a költő a közönségnek, mely nemcsak a jeles poétát, hazafias érzelmektől mélyen áthatott embert, hanem régi ismerősét is ünnepelte Váradi Antal dr. személyében. Azok számára, kik meg voltak fosztva attól, hogy végigélvezzék a remek szavalat gyönyörét, alább közöljük Váradi Antal dr. »Petőfi visszatér« című költeményét.

Mit bánta Rózsika azt a negyedfél sessiót. Ő csak azt érezte, azt tudta, hogy az ő szíve csak Delli Pistáért dobog. De az öregnek nem mert róla szólni. Ismerte határtalan büszkeségét.

Az öreg Gonda jó kedvvel indult utnak, előbb azonban összecsókolta az ő »tubicáját«, — kiről ő majd oly atyailag fog gondoskodni.

Könyes szemekkel nézett Rózsika a távozó után. Eszébe jutott Bokor Józsi, az az iszákos, korhely legény, — kinek csak a gazdagsága nagy, — meg Delli Pista, a becsületes, de szegény árva gyerek. De átkozta most ezt a nagy gazdagságot, melynek oly nagy az ára, — boldogsága, szerelme, mindene.

*

— Mi bajod Rózsikám? Miért sirsz? Ki bántott?

Rózsika ijedten kapta föl fejét. Delli Pista állt előtte.

Ennek is most kellett jönni, mikor ugyanis tele van a szíve fájdalommal, keserőséggel.

— Hát miért nem felelsz galambom? — kérdezte a legény. Tán megharagudtál rám? Akkor megyek.

Ezt már a leány sem tudta megállni szó nélkül.

— Én haragszom kigyelmedre?! Ne győttörjön még jobban. Tudja kigyelmed szó nélkül is, mi a bajom, nem egyszer panaszkodtam már.

Nem várom én Csabát csontváz-hadával,
Hogy csillagutakon robogjon át,
Nem Lászlót, a ki szörnyű bárdcsapással
Jőjjön megoltalmazni őshonát.
Szigetvár vértanuit hamvaikból
Nem várom vissza, — nincs sugár-remény,
Hogy még egyszer megfújja harsonáit
Rákócy . . . nem, azt meg nem érem én.

Mélységes álom hamu-szemfödője
Köríti mind, mind. Hadd álmodjanak.
Bár, hogy boszúját álmaikba szője,
Ébren virraszt még a nemzet-harag.
Csak egyet . . . egyet várok vissza mindig,
A sirban el nem férő óriást,
Habár képzelt sirjára egyre hintik
Az évek bús rögét s holtak tekintik —
Én egyre várom a feltámadást.

. . . Hajh, várom őt . . . hiába zárja újra
A harci sirba száz tanu-pecsét.
Erdély mezőin, hajh, hiába fújja
Hamvát az őszi szellő szertesztét;
. . . Az óriás atomja meg-megmozdul,
Forrong a földben, légtérben . . . alakul
S megfényesülve kél a szolga-porból,
Hogy a napisten is belévakul!

. . . Én látom, hallom őt . . . A hány-szor indul
A nemzet szíve s kél az ifjúság,
Mikor az ősi jog határain túl
Tapos az önkény, a lelkes tusák
Ifjú hevével zengő viharában
Ott áll a dalnok, ott a szent, a drága —
S megkérdi, ifjak, tőletek — ha »lesz-e
Gyümölcs a fán, a melynek nincs virága?«

S mikor az egyenlőség Krisztus-arcát
Durva kezekkel csapja meg a góg;
A melyért negyvenyolc félisten-harcát
Véráldozattal hurcolák meg ők:
A népjog szent nevében kél a dalnok,
Főnséges arcát harag pirja festvén,
S mennydörgő vadját zengik völgyek, halmok,
Hogy: »Ti fekélyek a hazának testén!«

Ő visszatér . . . dalát figyelve várja
Kanyargó, szép Tiszánk hullámos árja,
S hol tündértáncot jár a délibáb:
»Aranykalászszaal ékes rónasága«,
Salgó sziklái, szép Gömör vidéke,
Erdély magasztos, bércecs messzesége
S a messze korbá szálló képzelet,
»Elpusztuló vár, ott a kert felett . . .«

S a nemzet-cimer mindenik vonása
Őt várja s ő megjő, hogy újra lássa,
Föltűnik hármask halmunk szentelt ormán,
Megáll a földdel, éggel egybeforrván —
Az óriás szellem ott áll, mint szobor,
Egetverő Kárpát talapatán,
Zengvén: »Tied vagyok, tied hazám!«

. . . És én mindegyre visszavárom őt,
Mikor közelgnek majd sötét idők,
Mikor a magyaroknak Istene
Vésztjósító arcát föllegekbe rejti,
S úgy tetszik: Árpád népét elfelejti.

— Tán megint apáddal volt bajod? Arról a korhelyről beszélt? — kérdezte ingerülten a legény.

Rózsika nem szólt, csak odaborult a legény széles mellére és sirt keservesen, úgy, hogy tán még az — apjának is megesegett vón' rajt' a szíve. A legény meg átkarolta a leány karcsu derekát s úgy beszélt hozzá vigasztaló, biztató szóval.

— Sohse emészd magad, édes angyalom! Ha szeretjük egymást, az Uristen se választhat el bennünket. Igaz, hogy szegény legény vagyok. De van két munkabíró karom, meg egy pár megtakarított garasom, majd csak eltartalak. Csak te akarj a feleségem lenni, — akkor szembeszállok érted még a haragos éggel is.

Suttogva, szenvedélyesen beszélt a legény, félt, remegett a leány.

— Nem lehet Pista — zokogta a leány — ismeri az apámat, tudja, hogy a pénz, a gazdagság az Istene.

— Hát hagyd ott az apádat! — mondta hevesen a legény. Leszek én helyette apád, mindened. Jobban megbecsüllek, mint ő, — tört ki a legényből a keserőség.

— Nem merek vele ellenkezni, — susogta a leány — félek tőle.

Félt a tulajdon édes apjától.

— Hát boldogtalanná akarsz tenni mindkettőnket! — mondta keserőséggel a legény.

Mikép ha végső harcra intene:
Kitor a földből dörgő roppanással
Ha kell, egy ezredév sirhantján által.
Első szavára lelkünk megremeg
S első szava: »Félre kislelkük!
S körítsen bár egy összeesküvő
Világ: fölkel a nemzet, a hívő,
S hős lesz a gyermek — érc a béna kar:
Mikor fölharson a »Talpra magyar!«

Ó visszatér!
S óriás nyomain megrendül az ország.
Riadó dala zengi a szent haza sorsát!
Jármát megúnt rabszolgá-népek élén
Száll, szemfedőjét vértel fölcsérelvén
S a világszava rettenetes robaját
Csataéneke harsonaként törli át;
S a hol összerogy egy, a hol ezek omolnak,
Diadalzeneként sziveikbe hatolnak
A látnok, a bárd ajakáról a hangok,
Világbékére hívó szent harangok,
Melyek zenéjét már nem nyeli el
»A trombita hangja, az ágyúdörej.«

S midőn kivívta népe szent tusáját,
S győzők a győzőket keblükre zárják,
A diadalmas Magyarország népe
Hadd lássa visszazállni őt egébe,
Hol a megnyíló kék mennybolt alatt
A föltámadt próféta áthalad
S magyarok Istenének jobbkeze
Homloka veritékét törli le . . .
S ott harsog előtte, itt lenn zsong utána
Az égi, földi békedal: hozsánna!

S a kik kivívták itt lenn a tusát:
Zengik világszabadság himnuszát!
S mikor tört láncokon nem foly a vér
S gazdátlan lesz a hóhér palosa,
Petőfi, a ki nem halt meg soha,
Egébe visszatér!«

A lélekemelő, fényes ünnepélyt a »Pécsi Dalárda« éneke fejezte be, mely Petőfi Sándornak »Tarka madár« című népdalát énekelte el, melynek dallamát Hoffer Károly karmester írta. A szép dallamu zenét s a precíz, kitűnő előadást lelkesen megéljenzte a közönség, mely pontban déli harangszóra hagyta el a »Nemzeti Kaszinó« termet.

A bankett.

Jobst László dr., mint a pécsi Petőfi-ünnep rendezőségének elnöke, ma délután 1 órakor a »Nemzeti Kaszinó«-ban bankettet adott.

Megjelentek: *Fejérváry* Imre báró főispán, *Torma* Károly alispán, *Majorossy* Imre polgármester, *Nagy* Jenő megyei tiszti főügyész, *Vaszary* Gyula rendőrőrkapitány, *Reeh* György tanácsnok, *Daróczy* Aladár dr. főispáni titkár, *Váradi* Antal dr., fiával és *Fehér* dr.-ral, *Köröstyén* Imre, a »Polgári Daloskör« elnöke, *Vész* Albert, a daloskör karnagya, *Krasznay* Jenő dr., a »Nemzeti Kaszinó« igazgatója,

Azt akarod, hogy így kinlódjuk át ezt a nyomoruságos életet? Rózsai, — talán nem szeretsz! Talán csak szabadulni akarsz tőlem?!

A leány odanézett a legény szemébe s a legény kiolvasta azokból a beszédes kék szemekből a leány tiszta, hűséges szerelmét.

— Ne kinozzon, — mondta a leány szomoruan — ugyis elég a keserűségem. Kigyelmed volt mindig az egyedüli vigasztalóm s most kigyelmed is így beszél!

— De mikor annyira szeretlek! — kiáltotta a leány.

— Az az én bajom is, — mondta szomoruan a leány — hogy nagyon szeretem kigyelmedet s mégis máshoz kell mennem. De hát én nem tehetek róla. Apám parancsol, — nekem szót kell fogadnom. Feledjen el kigyelmed, én is megpróbálom. Áldja meg az Isten!

A leány ránézett a leány könyvtől haramatos arcára s nagy szomoruan csak ennyit mondott:

— Isten áldjon! Légy olyan boldog, a mint én kívánom, — s ezzel távozott.

A szegény leány sokáig nézett utána. Valami szomorú sejtelem szállta meg a lelkét, hogy most vesztett el mindent, — boldogságot, szerelmet.

Van vigság Gondáéknál. Gonda Rózsai lakodalmát tartják Bokor Józsiával. Mindenki vigad, mulat, csak a menyasszony sápadt, szo-

Hoffer Károly, a Pécsi Dalárda karnagya, *Reberics* Imre, a Dalárda igazgatója, *Hartl* Ferenc, a »Polgári Kaszinó« elnöke, *Bodó* Aladár dr., a rendező bizottság jegyzője, *Jobst* Béla dr. törvényszéki bírósági elnök, *Ferenczy* László dr. ügyvéd, *Szuly* Aladár és *Rihmer* Oszkár joghallgatók, *Lenkei* Lajos, *Lincab* Adolf és *Pleininger* Ferenc lapszerkesztők.

Terítve volt a kaszinó kertjében a társaság részére s az izletes menü Schabhüttel Hugó kaszinói vendéglős dicséretreméltó konyhájából került ki a következőkben:

Csirke ragout leves
Tok tartármártással
Angol bélszín szegélyezve
Kremes és almás béles
Kacsa és csirke
Ugorka saláta
Compot
Parfait
Gyümölcs
Kávés
Cognac.

Borok:

Pécsi fehér asztali
Szilvási
Villányi vörös
Sport-pezsőgő.

Tószót nem volt. *Fejérváry* Imre báró főispán, ki a házigazdával szemben ült, pohárát minden szónoklást mellőzve koccintotta össze *Jobst* Lászlóval a pecsenye után, éltetve a mai sikerült hazafias ünnepély lelkét, a rendezőbizottság elnökét. *Majorossy* Imre polgármester ugyanígy éltette *Váradi* Antalt, a jeles költőt.

Bankett közben *Jobst* László dr. érté- sére adta az ünneplő társaságnak, hogy *Kardos* Kálmán orsz. képviselő megleghangon irt levélben üdvözölte a Petőfi-ünnep rendezőségét és mentette ki elmaradását. Ugyancsak üdvözölő sürgönyt küldött *Little* József, iparkamarai elnök is Karlsbadból; *Schwabach* Zsigmond és még többen városunk furdőn levő notabilitásai közül.

Bankett vége felé *Farkas* Sándor bandája is megjelent s tüzes magyar nótákkal járult hozzá az ünnepi hangulat emeléséhez.

Petőfi-ünnep Budapesten.

Vasárnap a délelőtti órákban óriási embertömeg gyülekezett a Petőfi szobor környékére, mert a szobor előtt már minden hely a küldöttségek által le volt foglalva.

Halmos János polgármester fényes megnyitó beszéde után, a szobor talapzatára tették a koszorukat. Az »Akadémia koszorujá-

nak letevésénél *Rákosi* Jenő ezt mondta: »A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából koszorut tettem Petőfi ércalakjának lábához. Nekünk, a kik e tisztet teszszük, dicsőség, hogy az Akadémia tagjai vagyunk. Az Akadémia önöngyászának tartja, hogy Petőfi nem lehetett tagja.«

Ezután még mintegy 62 küldöttség tett koszorut a szobor talapzatára, melyen vagy száz koszorú volt már. Ezután *Rákosi* Jenő a nemzeti szövetség nevében nagyhatású beszédet mondott, melynek vége így szól: »A magyarok Istenére esküszünk, rabok többé nem leszünk.«

A segesvári ünnep.

Az ünnep ragyogó időben felségesen folyt le. Segesvár zászlódiszben várta az ünneplő magyarságot, a városházán és tekintélyes szász polgárok házában nemzeti és fekete zászlók lobogtak. Nemcsak Budapestről, hanem Aradról is külön vonat jött, de legfényesebb volt a székely különvonatok bevonulása. Kora reggel egymásután 4 óriási vonat hozta a székelyeket, kik vonuló áradatként öntötték el a regényes szász városokat

E vonatok föl voltak virágozva, zászlózva, a lokomotivon Petőfi árcképe és nagy betűkkel Petőfi verseiből néhány sor, egyiken-másikon: Talpra magyar! Harmadikon: Csak nem fajult el még a székely vér.

A székelyek zenészóval vonultak Petőfi szobra elé. Valamennyi székely asszony, leány kezében virágbokréta, koszoru volt, melyet sorban letettek a szobor talapzatára, hogy az virágkerthez hasonlított. A székelyek másik része kocsin és borvizes szekereken érkezett és stációt tartottak Fehéregyházán Petőfi siremlékénél, megtöltve a domboldalokat nyüzsgő tömegükkel és tatáros szekereikkel. Élűkőn *Ugron* Gábor állott. Ide tartottak a külön vonatok is és az országból érkezett vendégek, kik Fehéregyházig vonaton, onnan kocsin és gyalog mentek.

A küldöttségek közt kedves feltűnést keltett a szászok megjelenése, kik közt Brassó-megye 16 városatyá által volt képviselve.

Az országuton négyes fogatok, az erdélyi arisztokrácia férfi és nő tagjai hajtottak ki a csatatérre, köztük volt *Károlyi* István gr. és *Zichy* Jenő gr. *Hermann* Ottó, a tudós, lóháton vágatott ki.

Fehéregyházán a vonatokról leszálló vendégeket uri és székely lovas banderium fogadta, melyet *Haller* Ottó gr. vezetett.

moru. Néha-néha megtörli szemeit, csak úgy titokban, hogy ne lássák.

A násznép csakhamar táncra perdül. Felednek mindent, csak a jelennek élnek. Egyedül a menyasszony gondol a jövőre s ilyenkor úgy belenyilallik valami a szive középebe.

De azért táncol, mulat. Nem akarja, hogy lássák, hogy csak ő szomorú.

Pedig volt még valaki, aki tán még jobban nekikeseredett. Ott ül a korcsmában. Előtte bor, mellette cigány.

Delli Pista feledni tanul. Mulat, danol, — sirva. Iszik, hogy a mémorba fojtsa a keserűségét. A cigány meg húzza keservesen. A leány bele-belekurjant.

— Húzd, a ki lelke van! Delli Pista mulatni akar. Ne tudja senki, hogy boldogságom temetem. Aztán belekezd egy nótába. De egyszerre csak elakad a hangja, ráborul az asztalra és a délceg, szálas leány sir, zokog, mint egy gyermek.

A cigány meg csak húzza keservesen . . .

*

Három egész esztendő óta asszony már a szépséges Gonda Rózsai. Ez alatt az idő alatt sok minden történt. Delli Pista is talált már azóta egy keveset abból a boldogságból, a mit három évvel azelőtt elvesztett.

Elvette a szegény, de munkás Hajnal

Ilonát s most azzal együtt vesződnek a mindennapi kenyérért.

Most is éppen a szerűs kertben dolgozgatnak keletcskén, mellettük pedig egy kis napsütötte arcú fiúcska játszadozik. Nem is veszik észre, hogy a szomszéd szalmaödeles viskóból egy vén ember szemei tapadnak rájuk.

Az öreg Gonda Mihály nézi őket. Úgy rajtuk feledi a szemét, hogy észre se veszi, mint szántják végig barázdás ábrázatát a könyvek.

Hová lett a régi büszkeség, gazdaság? Nagy sorja van annak!

Amióta Gonda Rózsiból Bokor Józsefné lett, azóta pusztult, veszett minden. A lakodalom után három hétre eltemették az öreg Bokor gazdát, Józsinak az édes apját. Akkor aztán Józsi lett az úr. Meg is látszott a gazdaságon. Úgy olvadt az napról-napra, mint verőfényes tavaszkor a hó.

De Bokor Józsi nem ijedt meg. Hisz van az ipának elég. Addig kintozta, gyötörte szegény feleségét, míg végre az rá tudta venni az öreg Gondát, hogy Józsi irassa egész vagyonát. Magának csak egy kis házat tartott meg a falujában, mert ő ott akart meghalni, éppen Delli Pistáékkal szemben.

Ekkor kezdett még csak Bokor Józsi igazán élni. Sokszor hétszámra nem látta a felesége. A szegény asszony meg csak sirt. Még csak nem is vigasztalta senki.

Verőfényes napsugár árasztotta el a csatamezőt. A mezőn nyüzsgő a nemzeti zászlós székely szekértömeg, a siroszlop virágtengerben fürdik, itt van a kormány, képviselőház és főrendiház gyönyörű koszorúja. Elegáns hölgytoalettek mutatják, hogy az egész székelyföld hölgyvilága jelen van.

Az ünnepély itt mély meghatottság közt folyt le.

Az ünnep második része Segesvárott a Petőfi szobor előtt a várban folyt le. A székelyek éneke majd felverte a kis várost, s a mozsarak durrogása szinte hárcias hangulatot keltett.

Bartók Lajos elmondta Jókai »Apotheosis«-át; *Illyés* Bálint pedig letette a 48-as és függetlenségi párt koszorúját a szoborra beszéd kíséretében. A többi szónoklat után a székelyek koszorúzták meg a szobrot.

Bartók megnyitója nagy tetszést, tapsokat aratott, valamint Jókai költeménye is, melyet *Korács* Gyula szavalt. Különösen érdekes volt, mikor *Bartha* Miklós gyujtó beszédben üdvözölte a szászokat és kérdezte: Hol vannak a románok?

Sok ezer székely mennydörögve kiáltotta: — Itt vagyunk ám mi! A programmn nagyon tetszett, bár *Ábrányi* költeménye elmaradt, *Zsilinszky* államtitkár nagy tetszésben áldozott Petőfi emlékének.

Az ünnep után 450 teritékű lakoma volt, melyen *Zsilinszky* államtitkár mondta az első tosztot a királyra. Beszéltek még *Bartók* Lajos; *Tallán* Béla, a képviselőház alelnöke; *Károlyi* István gróf, *Ugron* Gábor és mások.

A vidéken.

Megyénkben sok helyen rendeztek Petőfi-ünnepélyeket, melyek közül a *Villányban* rendezett ünnep emelkedik ki. *Kaposvárott*, *Szigetvárott*, *Szegvárdon*, *Mohácson*, *Szentlőrincen* stb. is megünnepelték Petőfi emlékét.

Az ország nagyobb városaiban rendezett Petőfi-ünnepokről fővárosi tudósítónk a következőkben számol be:

Szatmárott ezrekre menő néptömeg ünnepelése mellett folyt le a Petőfi-ünnep. Az emelvény mellett a segesvári csatában résztvett szatmári zászlóalj megmaradt honvédjei állottak. Az ünnepség kiváló pontja volt *Rákosi* Viktor beszéde, ki a Petőfi-társaság nevében jelent meg. Felolvasta a segesvári csata rapsodikus rajzát, nagy hatást kelteve.

Az öreg Gonda Mihály magányosan ült nyomorult szobájában. Éppen takarodás ideje van. Nézi a megrakott szekereket s úgy elgondolja, hogy valamikor, nem is nagyon régen, még neki is volt mit behordania. Négy-ökrös szekerek szállították haza az Isten áldását. S most elhagyatva, egyedül éli világát. A leánya ugyan többször hívta magához, de az öreg nem ment. Félte a vejétől, meg aztán nem akarta látni a leányának a nagy keserűségét.

Inkább így nyomorog, küzködik. Tán már el is pusztult volna, ha jó szomszédai, *Delli Pistáék* meg nem könyörülnek rajta. Azok gondoskodnak róla.

Most rászorult arra, kiről három esztendővel előbb hallani sem akart.

Ilyen szomorú gondolatokba elmerülve ült az öreg Gonda szobájában s észre sem vette, mikor egy sáppadt, vézna alak lépett be hozzá.

Leánya, a »szépséges« *Rózsika* volt! De hogy nézett ki a hajdan szép leány! Mint egy vihar által megtépett, letört lilium. Szemei beestek s eltűnt belőlük a régi fény. Arca fakó, szintelen; ruhája szakadozott rongyokban lógott rajta.

— Adjon Isten édes apám! — köszönt szomorúan a leány.

Az öreg oda pillant, félenken emeli föl fénytelen szemeit s lassu, vontatott hangon szól:

Tordán a Petőfi Sándor emlékére az Emke tordaaranyosmegyei választmánya tegnap este emlékünnepelet rendezett.

Szekesfehérvárott a Petőfi-ünnepet a déli vasutműhely munkásai rendezték.

B.-Csabán a nemzeti szövetség a Széchenyi-ligetben fényes Petőfi-emlékünnepelet rendezett.

Balassagyarmaton a Petőfi-ünnepélyt az esős idő következtében a vármegyeház nagytermében tartották meg.

A ma esti ünnep.

Ma este a budaikülvárosi polgárok köre a »Hétfejedelem«-ben tart Petőfi-ünnepélyt. A társasvacsorán mindenki étlap szerint vehet részt s lesznek alkalmi beszédek, a Polgári Daloskör pedig Petőfitől fog dalokat énekelni.

H i r e k.

Pécs, 1899. július 31.

Lövöldöző leány.

Ma reggel nagy szenzációnak voltak tanui mindazok, kik a piacon jártak úgy félkilenc óra tájban.

A pécsi Takarékpénztár bazárjában gyors egymásutánban három revolverlövés hangzott el. Természetesen, rögtön odatolult a piaci nép és nagy rémülettel s még nagyobb kíváncsisággal találgatták, hogy mi történt?!

A három lövést még egy negyedik is követte s ekkor sietett a rendőrség is a helyszínére, hol a nagy embertömeg közepén feküdt egy fiatal, elalélt leány.

Elsőnek szaladt be a bazár utcába a lövések zajára *Száger* Mátyás, hatósági fertőtlenítő közeg, a ki rögtön segélyt nyújtott az elalélt leánynak. S ez eszméletre térve, ajkait a következő szavak hagyták el:

— János! Te álnokszivű!

A leány mellett ott feküdt a hatlövetű revolver, melyből négy golyó hiányzott. A kik közelében voltak nyomban kérdezték tőle:

— Ki az a János?

— Varga János közkatoná . . . az ezredorvos privátdinerje . . .

— Hát magát hogy hívják?

— Hor . . . váth . . . Bor . . .

Tagolta a leány suttogva s ismét elvesztette eszméletét.

— Rózsika, te itt!?

Nem merte mondani: »leányom«.

Aztán oda fut hozzá, átöleli, csókolja úgy, mint tette ezt három év előtt.

— Ne átkozz, édes, egyetlen leányom! . . . Bocsáss meg! . . . Ha én ezt tudtam volna!

A leány meg csak nézett mereven, mozdulatlanul. A szomszéd udvaron akadt meg a szeme, hol egy fiatal, szálas barna legényt látott, ki ölében egy kis fiút tartott. Mellette egy viruló menyecske állt s úgy nevetett az arca a boldogságtól.

Ezt nézte az a tépett lilium olyan sokáig. Egyszerre csak a szívéhez kapott, összerogyott s fátyolozott, elhaló hangon suttogott valamit az őt még mindig átölelve tartó apjának.

— Látja, édes apám, én is olyan boldog lehettem volna . . .

Többet nem szólt. Úgy mondják, hogy a szíve szakadt meg a szegénynek.

*

Az öreg Gonda *Delli Pistáék*nál él. Magukhoz fogadták a becsületes lelkek a tehetetlen öreget. Nem sok dolgot ad nekik. Egész nap se mozdul. Csak néha-néha, mikor látja a fiatalok boldogságát, motyog valamit. Egy-egy szót lehet csak érteni belőle:

— Szegény leányom, te . . . én öltelek meg! . . . Ha én ezt tudtam volna! . . .

Deér.

Ekkor már *Kováts* Antal ügyeletes rendőrbiztos is megérkezett a kerületi orvossal s a leánynak bal mellén levő sebet bekötözvén, feltették a mentőkocsira s bevitték a kórházba.

A véres tragédia színhelyén pedig ott maradt sokáig a nép és beszéltek a szerelmes leány történetét, mely hétköznapi bár, mégis mindig az ujság ingerével hat.

A leányt a mentőkocsiból a városi kórházban még alélt állapotban emelték ki, de a golyót, melyet magába lött, megtalálták a kocsipárnái között. A golyó ugyanis megakadt a bal bordacsonton s utat változtatva oldalra fordult s nemcsak, hogy életveszélyes sebet nem ejtett a leányon, de kivételével sem kellett bajlódni, mert ime magától kiesett a mentőkocsi párnáira.

A kórházban az orvosi vizsgálat meg is állapította, hogy a seb nem életveszélyes s az öngyilkosjelölt leány csak pár hétig fog feküdni sebében.

Magához is tért a kórágyon csakhamar s *Kováts* Antal rendőrbiztos kihallgathatta.

Horváth Borbálának hívják az öngyilkosjelölt leányt; Zehi-pusztára, Zalamegyébe való, jelenleg tizenkilenc éves. Csinos, szemrevaló leányzó, a ki vagy öt hónap óta tartózkodik Pécsen. De mert cselédkönyve a nagykanizsai szolgabírósnál van, itt Pécsen nem állhatott rendes szolgálatba, csak bejárónőként szerepelt hol itt, hol ott.

Eközben megismerkedett *Varga* János, 44-ik gyalogezredbeli közlegényvel, a ki tiszt szolga lévén, gyakran találkozhatott a leánnyal napközben is. Szerelmi viszony fejlődött ki köztük s úgy látszik, a leány komolyan beleszeretett, mert kezdte a féltékenység gyötörni.

Hogy volt-e és mennyi oka a féltékenységre, azt nem lehet tudni. Pár hét óta azonban a szerelmesek között megszakadt a jó viszony s ha találkoztak is, folyton civakodtak.

A leány tegnap azután eljutott a végső elhatározásra. Mivel a tegnapi vasárnapot is egyedül kellett töltenie s a privátdiner feléje se nézett, dacára annak, hogy vásáros idő is volt, most már biztosra vette, hogy szeretője hűtlen lett hozzá és más leányra pazarolja szerelmét. Ezért elhatározta, hogy megöli őt is és a leányt is, a ki elcsábította.

Érdekes, hogy miként szerezte a kétségbeesett leány a revolvért, hogy tervbe vett tettét végrehajtsa. Már tegnap délután bentjárt a Weisz-féle zálogházban s ott egy revolvért akart vásárolni. Azonban drágálta, a mit kínáltak neki s nem vette meg. Ma korán reggel azután beállított egy zálogcédulával a zálogházba, mely egy 1 frt 70 krért elzalogosított hatlövetű revolverről szólt.

— Hol vette ezt a cédulát? kérdezték tőle.

— Úgy vettem, nyolcvan krajcárért; felte egykedvűen.

Mikor kiadták neki a hatlövetű revolvért, azt kérdezte:

— Hát hogyan kell ezzel bánni?

— Ejnye, lelkem, csak nem akarja magát agyonlőni ilyen fiatalon? szólt oda nevetve egy alkalmazott.

S a leány is nevetett, de azért megmagyaráztatta magának a revolverrel való bánást.

— Golyókat nem lehet itt kapni bele? kérdezte ezután s ezt azzal magyarázta meg, hogy egy Nagykanizsán lakó rokonának akarja a revolvért küldeni, a ki szabó s vásárokra járván, szüksége van egy töltött revolverre.

Ma korán reggel megjelent a piacon s ott állt lesbe. Tudta, hogy *Varga* Jánosnak a piacra kell mennie bevásárlás végett s itt akart vele beszélni.

Úgy félkilenc után sikerült is a legénynyel találkoznia. Az azonban hidegen fogadta és alig akart vele szót váltani.

— Hát már nem szeretsz, János!? kérdezte a leány zokogva.

Hogy a legény mit felelt erre, azt abból

lehet következtetni, a mit a kétségbeesett leány ekkor tett. Elfordult a legénytől nagy sirva, a ki felhasználta a jó alkalmat és elvegyült a nép közé, úgy, hogy mire a leány ismét szólni akart hozzá, már nem volt sehol.

Horváth Borbála ekkor besietett a takarékpénztár bazár-utcájába s ott zsebéből kivévén a revolvért, azt elsütötte. Honnan s honnan sem, elsőnek szaladt be a lövés zajára maga a hűtlen szerető a bazár-utca, kit meglátva a leány, ellene fordította a revolvért s kétszer egymásután rálőtt. De egyik lövés sem talált s a privátdienernek sikerült is elmenekülnie a leány elől, a ki ekkor magára lőtt. A golyó talált, bal mellén sebezve meg Horváth Borbálát, aki erre eszméletlenül rogyott össze, kezéből kiejtve a füstölő revolvért.

Igy hát még sem lett szomorú vége a szerelmi tragédiának. Az összecsendült nép között a privátdiener egy pillanat alatt eltűnt s mindenki csak a megsebesült leányt sajnálta, róla beszélt és vele törődött.

A legújabb szerelmi dráma hősnője pedig rövid idő múlva odakerült a kórház kór-ágyára. És most ott fog feküdni, míg sebéből kigyógyul s ha egyszersmind szerelmi csalódását is elfelejti, nevetve fog valamikor visszagondolni a mai napra, mikor véres szerelmi tragédiát akart csinálni egy hűtlen privátdiener miatt!

Napirend 1899. augusztus 1-én.

Naptár: kedd, aug. 1. — Róm. kath.: Vassas Péter. — Prot.: Péter. — Görög-kel.: (jul. 20.) Illés. — Zsidó: Ab 25. — Nap két 4 óra 40 perckor; nyugszik 7 óra 32 perckor. — Hold két éjjelútán 13 perckor; nyugszik 4 óra 34 perckor délután.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: száraz, hőemelkedés várható.

Értekezlet a házbérkrajcáró ügyében a Vigadóban félkilenc órákor este.

— (Az alispán példája vonz.)

Vármegyénk alispánjának azon hazafias ténye, hogy német hangzású nevét megmagyarosította, csakhamar követőkre talált. A pécsváradi járás körjegyzői karának német vezetéknévvel viselő tagjai a Püspök-Lakon tartott közigazgatási értekezleten az elnöklő *Jessenszky* Gyula főszolgabíró buzdítására jegyzőkönyvileg kötelezték magukat, hogy vezetéknévüket megmagyarosítsák s az ez iránti kérvényeiket f. évi október hó 1-ig benyújtják. Ezek a körjegyzők a következők: *Kratky* Ernő vémeendi, *Lauschmann* Vince szent-erzsébeti, *Mayer* Károly szederkényi, *Podgorelac* Sándor nádasdi, *Repka* József berkesdi, *Strancinger* János pécsváradi és *Trempacher* Ede püspöklaki körjegyzők. Az egyetlen *Geyer* Gyula hidasdi körjegyző tagadta meg a hazafias határozathoz való hozzájárulását, azzal indokolván ezt az eljárását, hogy nagyszámu rokonsága névváltoztatás esetén neheztelne rá.

— **(Mennek a katonák.)** Az 52-ik gyalogezred harmadik zászlóalja 303 ember, 12 főtiszt és egy törzstiszt jövő augusztus hó 15-én indulnak Szegzárdra, ezredgyakorlatra. A három zászlóalj Hidasdon tart pihenőt s augusztus 16-án kezdi meg az ezredgyakorlatokat. Többet nem közöl az utiterv, mely szerint a gyakorlatok időtartama és a hazatérő veendő utirány külön rendeletben fog az ezredparancsnoksággal közöltetni.

A 44-ik gyalogezred két zászlóalja 722 ember 31 főtiszt és 4 törzstiszt, augusztus hó 7-én mennek Kaposvárra, utközben Sásdon és Hörnyeken tartva pihenőt, augusztus 8-án kezdi meg Kaposvárott ezredgyakorlatokat.

— **(A dunaszekcsői tűzvész.)** Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk olvasóinknak arról az óriási tűzvészről, mely a napokban Dunaszekcsőn pusztított. A vizsgálat megejtése végett a mohácsi járási főszolgabíró a helyszínere utazott, a hol a megejtett tűzvizsgálatból kitűnt, hogy *nyolcvanhét* gazdának 5347 kereszt búzája, 1680 kereszt árpája, 41 kereszt zabja, 5000 kereszt kicsévelt buza-

szalmája, egy gőzgép és egy cséplőgép lettek a tűz martalékai. A kár 19537 forintot tesz ki. Tetemesen növeszti a kárt, hogy csupán a cséplőgép volt a tűzkár ellen biztosítva. Miután a megejtett tűzvizsgálat során beigazolást nyert, hogy a tűzvészt — mely a gazdák összes idej termését elhamvasztotta — gondatlanság okozta, az összes iratokat áttették a mohácsi kir. járásbíróhoz, a kárt okozó gondatlan ember iránt pedig megindították a nyomozást.

— **(Segítség a gutaiaknak.)** Komárommegyében leégett a tavasszal *Guta* község. Most országos gyűjtéssel iparkodnak lakói nyomoruságán segíteni s ez iránt a város polgármesterét is megkereste a komárommegyei alispán. A ki tehát bármily adományval segíteni akar a gutaiakon, küldje azt a polgármesteri hivatalba, honnan majd átküldik a leégett segítségül Komárommegye alispánjához.

— **(Értekezlet a házbérkrajcáró ügyben.)** Holnap (kedden) este félkilenc órákor értekezlet tartatik a házbérkrajcáró elleni állásfoglalás ügyében. Az értekezlet a Vigadóban lesz s arra a polgárságot ma falragaszokon hívta meg a rendezőség. Az értekezleten a szónok *Záray* Károly dr. iparkamarai titkár lesz.

— **(Korcsmai verekedés.)** Tegnap délután a rácvárosi Griffaton-féle korcsmában nagy verekedést vitt véghez egy *Pitó* József nevű ember. Összeverte a korcsma ablakait, székeket és asztalokat s mikor a korcsmáros, kit szintén meg akart verni, rendőröket hívott, a garázda ember azoknak is ellenszegült. Végre aztán lefűlelték és behozták a torony alá, hol megindították ellene az eljárást.

— **(Nagy vásár.)** Haviboldogasszonyi országos vásárunk igen látogatott. Az idő is a legkedvezőbb lévén a vásárra, már tegnap délután hemzsegett ott a nép, ma pedig megindult az adás-vétel mindenütt. A kirakodó vásár is nagy s a nép most szerevén be öszi szükségleteinek nagy részét, a kereskedők és iparosok ugyancsak jó vásárt csinálnak. Az állatvásáron a sertés kevés; ló is csak közepes számmal van s legtöbbször fiatal csikó; a szarvasmarha-vásár azonban igen nagy s különösen sok a borju és a tinó. A gabonavásár szintén igen látogatott, szóval a vásár a rendes nyári vásárok sorában az első helyen áll.

— **(Furfangos lóköltők.)** Németi Vince jómódu bezedei gazdát sokan irigylik pompás lovaiért. A napokban két idegen érkezett a községbe. Betértek a korcsmába s odahivatták az irigyelt gazdát, hogy lovakat vásároljanak tőle. Borozgatva beszéltek a vásárról, miközben egyre nógatták Német Vincét, hogy igyék. Végre elváltak, hogy másnap megkötik az alkut. A gazdaember erősen féltette a lovait, azért éjjel maga hált az istállójában, nehogy valaki elvigye a drága állatait. Most is őrizte azokat. De mily nagy volt a meglepetése, mikor hajnalban azt látta, hogy két telivérje eltűnt. Az idegen lóköltők éjjel fölkapták a paripára és elváltattak rajtok.

— **(Katonai hír.)** *Hauska* Lipót őrnagy Kaposvárról a pécsi 44-ik gyalogezredhez helyeztetett át, mint a harmadik zászlóalj parancsnoka.

— **(Agyonütötte a part.)** Egy szegény munkás családot megható szerencsétlenség ért a napokban. *Kiss* Maté János vasuti pályamunkás, csikós-tóttósi lakos a falu végén levő, közhasználatban álló homokhordó helyen, mely fölé az évek óta ott történő homokvájás miatt magas part emelkedik, homokhordással volt elfoglalva, midőn a meglazult földréteg hirtelen leszakadt és a szegény embert maga alá temetve, azt a szó szoros értelmében agyonütötte. Gyászba borult neje és három kiskorugyermeke siratja a családfit és apát.

— **(A vakmerőség áldozata.)** Oktalan vakmerőségnek esett áldozatul Duna-földvárott *Szavalovics* Vilmos 26 éves bádgos

legény. Több társával ugyan meglehetősen ittas állapotban a Dunára mentek fürödni s noha uszni jól nem tudott, a földvári Duna legsebesebb részén nekivágott a víznek, hogy az ugynevezett »Krokodil« szigetet elérje. Bátorságát azonban életével fizette meg, mert az ár elragadta s mire segítség jött a hullámok eltemették. Holttestét 27-én fogták ki Duna-Földvárott.

— **(Hazard játék.)** Tiltott hazard játék a huszonegyes, melyen szépségesen elusztott *Nász* Ádám izményi gazda 50 forintja. *Nász* uram ugyanis Váraljára ment, hogy lovat vegyen s le is foglalta 5 frttal *Vilmann* Henrik váraljai lakos szép szürkéjét. Nyomban áldomásivásra mentek *Lauer* Jakab bormérésébe, a hol hozzájuk csatlakozott *Fink* Gáspár és *Fink* Henrik s ezekkel nemkevesebb, mint 14 liter bort fogyasztottak el. A *Fink* testvérek a berugot rászt éjjeli 11 órákor elcsalták *Linde* Henrik korcsmájába és itt ültek vele huszonegyest játszani, melynek az lett a vége, hogy *Nász* elvesztette a pénzét. Másnap, midőn kijózanodott, jelentést tett az esetről a csendőrségnek.

— **(Éjjeli gyakorlat.)** Jeleztük szombat este megjelent számunkban, hogy a 44-ik gyalogezred szombaton éjjel gyakorlatot fog tartani, mely harcászati jellegű lesz. Az éjjeli gyakorlatra szombaton délután 4 órákor indult el az ezred és egészen Bicsérdig marsirozott, hol a harcászati gyakorlatot megtartották. A teljes háború-felszereléssel folytatott gyakorlat reggeli 4 óráig tartott.

— **(Gyújtó villám.)** Nagy zivatar támadt a napokban Szegzárd fölött s egyik villámlás a másikat érte erős menydörgésektől kísérve. A villám lecsapott *Zarubay* Ferenc nyug. postamester Remetén levő présházába, mely a szakadó eső dacára teljesen leégett. Szerencse, hogy a tulajdonos fél órával előbb távozott fiával a présházából, mivel a villám őket is érthette volna. A présházon kívül 1 prés, 2 kád s több gazdasági eszköz is a tűz martalékává lett. A kár 600 forint, mely azonban nagyrésztben megtérül, mert a présház 550 frtra volt biztosítva.

— **(Eltűnt községi irnok.)** A paksi főszolgabíró közhírré teszi, hogy *Pécsy* Sámuel Bölcse község irnoka lakhelyéről tolyó hó 16-án ismeretlen helyre távozott s ez idő óta vissza nem tért. Felkéri tehát az összes rendőri hatóságokat, hogy nevezett hatóságuk területén nyomoztatni és feltalálása esetén hivatalát értesíteni sziveskedjenek. Személyleírása a következő: 54 éves, termete közep, erős, arca kerek, haja őszbevegyült, bajusza őszbevegyült, szakála borotvált, szeme szürkés, szemöldöke barna, orra, szája rendes, fogai hiányosak, különös ismertető jele nincs. Eltűnése idejében fekete nadrágot, hosszú kabátot, vörösbarna puha kalapot és cuggos cipőt viselt.

— **(Póru jár koldusasszony.)** *Koch* Anna Mária-Szárazd község szegénye kéregető körútjában *Schaf* Ádám ottani lakoshoz tért be alamizsnáért. Bizonyára az uralkodó hőségtől gyötört szegény asszonyon megessett a szive a háziasszonynak, *Wagner* Magdolnának és egy pohár vízbe valami porfélélt tett, mivel hűsítő gyanánt a szegény asszonyt megkinálta. De *Koch* Anna (talán a lapokból értesült a zsebelyei méregkeverők mos folyó pöréről?) méregnek hitte a neki kínált italt és nem fogadta el. A visszautasítás azonban annyira dühbe hozta *Wagner* Magdolnát, hogy a poharat a szegény asszony fejéhez vágta, ki az így okozott testi sértés miatt 20 napig volt kénytelen az ágyat őrizni. A bevádolt nő állítása szerint az általa készített ital ecetnek sózával való keverékéből állt, mit közönségesen pezsgőnek hívnak.

— **(A báró ur.)** Egy rongyos alak járta be a napokban Szegzárd várost, mindenütt alamizsnát kérve magának. Az elzülött alak báró rédgundföldi Rédgund Edgár, egy régi porosz nemesi család tönkrement, kol-

dussá lett ivadéka, kinek ősei nem gondolták, hogy egyik tagjuk valaha kolduskenyérten tengődik.

— **(A szigetvári önkéntes tűzoltó-egylet)** saját zenekari alapja javára a patai községi erdőben 1899. augusztus 6-án (vasárnap) zártkörű nyári mulatságot rendez. Belépti-díj pártoló tagoktól 30 kr., nemtagoktól 50 kr. Jó ételekről, italokról és zenéről gondoskodva van. A mulatság színhelyére vezető ut zászlokkal lesz megjelölve. Kezdeté délután 4 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **(Áthelyezés.)** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Aldor Imre* kaposvári állami főgimnáziumi rendes tanárt, eddigi minőségében, az erzsébetvárosi állami főgimnáziumhoz helyezte át.

— **(Nagy gabonaégés.)** Veszedelemes tűz támadt a műzsi határban levő szérűkertekben. A pusztító lángok 268 csomó búzát, 11 kocszi szénát, 6 kocszi szalmát és 1 cséplőgépet tettek tönkre. A kár közel 2000 frtra tehető. A csendőri nyomozás kiderítette Bertalan István, Felkert József és Wallentin Károly okl. gépészek közbejöttével, hogy Potyondy István tolnai lakos gőzgéptulajdonos a gőzgépjéhez nem alkalmazott szakavatott gépészt, hanem — hogy olcsóbb legyen — Fath János tolnai lakatos-segédre bízta a cséplőgép vezetését, a ki szakértelem nélkül annyira fűtötte a kazánt, hogy ezáltal a gépnek egyik forrscsőve kilyukadt, melyből a gőz a tűzszekrénybe ömlött és a tüzet a szekrényvel együtt felrobbantotta. A tűz ennek következtében lángba borította a sok gabonát. Nagy kárt szenvedtek: Vég István, Doszpod József, Kvan-duk János, Hegedüs István, Scheidler N. és Varga Mihály műzsi gazdák. Miután a tűz vigyázatlanság következtében támadt, az eset bejelentetett a szegzárdi kir. ügyészségnek.

— **(Lázadó munkások.)** Pellérdén lázadás ütött ki az aratómunkások között a Brázay-féle birtokon. Az aratók ugyanis nem haladtak úgy a munkával, a hogy kellett volna s a lábon álló gabona a késedelem miatt már veszélynek volt kitéve. *Brázay Kálmán* erre nem tehetett mást, mint hogy más aratókat hozatott, azokat állította ma a munkába s a régi aratókkal a már learatott 700 hold terület munkája fejében pénzben akart leszámolni. Az aratók azonban ebbe nem egyeztek bele s fellázadtak, úgy, hogy csendőri karhatalmat kellett ma délelőtt kirendelni ellenök. *Vaniss Sándor*, járási főszolgabíró ma délután kiutazott Pellérde, hogy a lázadó munkások között rendet csináljon. Lapunk zártáig a vármegyeházára a lázadás miként való állásáról értesület nem érkezett.

— **(Pécsi találmány.)** Ily cím alatt megemlékeztünk már arról az új találmányról, mely itt Pécsen létesült s mely spirituszlámpával egybekötött főző és ivó készülék s kirándulók és a katonaság által használható igen előnyösen. Az új találmányt a feltaláló, *Frank József* mechanikus most szabadalmaztatja s négy országban, Magyar, Német, Francia és Angolországban kér reá szabadalmat.

— **(Halálozás.)** *Szigrisét* Jánosné szül. *Beierlein* Erzsébet életének 66-ik évében ma reggel meghalt. Temetése holnap (kedden) lesz a Ferenciek-utcája 40. számú házból a budaikülvárosi temetőbe. Lelkiüdvéért az engesztelő misét szerdán délelőtt féltíz órakor tartják a belvárosi plébániatemplomban.

— **(Megtámadott rendőr.)** Az éjjel a szigeti-országuton egy 12 főből álló kompánia vonult végig nagy énekelve. Mikor a posztos rendőr csendre intette őket, körülvettek és meg akarták verni. Különösen valami *Ranga József* nevű napszámos kiabálta, hogy ő tudja, mi a rend, mert ő rendőr és csendőr is volt s neki egy rendőr nem parancsol. De parancsolt kettő, mert egy másik rendőr társa segítségére sietett, mire a hős kompánia megugrott. De Rangát lefűlelték és bevitték a torony alá, hol most folyik ellene a vizsgálat.

— **(Az amerikai művészársaság)** a Royalban nap-nap után zsufolt kávéház előtt játszik, ugyanarra, hogy igen számosan eddig helyhez sem juthattak. A mi az előadást illeti, az igazán művészi és amellet szigoruan szolid, úgy, hogy azon bármely hölgy nyugodtan résztvehet. Kitűnők különösen a női imitátor, nagyon szép a két Japán tornász, mulattat az árnyékművész, aequiliblista, és akit mindenekelőtt kellett volna megemlíteni az igazgató *Iben-Obed*, a kinek gyönyörű egyszersmind hajmeresztő mutatványa általános bámulatot keltettek. — Ezen alkalommal még csak azt jegyezzük meg, hogy általános közkívánatra máttól kezdve, hogy a közönség ne legyen minduntalan zavarva, 50 kros belépti díj mellett fognak az előadások tovább folyni.

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetei

1899. július 31. reggeli 7 órakor.

Barometer (reduktált) = mm. 66.8 (emelkedő.)
Hőmérsék = 18.8 °C
    > maximuma : 25.1 °C
    > minimuma : 16.1 °C
Párányomás : 12.9 mm.
Relatív nedvesség : 80.
Felhőzet : 1° Cir. Cum. NW.
Szélirány s erő : NW. 2.
Csapadék 24 órai : 0
Változás nem várható.

Dr. Czirer.

Törvénykezés.

§ Szemérmes vizsgálóbíró. Antwerpenből valaki erkölcsstelen levelezőlapot írt egy hamburgi hölgynek. A posta lefoglalta a levelezőlapot és jelentést tett az ügyészségnek, a mely megbízta az antwerpeni vizsgálóbírót, hogy a levelezőlap íróját nyomozza ki. E célból tudakozódnia kellett volna a címzett hölgy-nél is és a levelezőlapot is be kellett volna előtte mutatni. A vizsgálóbíró nem akart a meghagyásnak eleget tenni, még pedig azért, mert a levelezőlap lefoglalása azért történt, hogy az illető hölgy szeméremérzete megkíméltesse. Ha az ügyészség meghagyása teljesül, úgy szeméremérzetét sértik, vizsgálóbírót pedig nem lehet kivánni, hogy ő valamely büntetést kipuhatólandó — ugyanazt a büntetést kövesse el. Másrészt az elrendelt intézkedés eredménye is igen kétséges. Ha a címzett tisztességes fiatal leány, a német bíróság joggal megtagadhatja az erkölcsstelen levelezőlap bemutatását; másrészt valószínű, hogy a hölgy a levelezőlap íróját nem nevezheti meg és ha ismeri is, szégyenkezésből sem fogja megnevezni. Az ügyészség felebbezett a vizsgálóbíró határozata ellen és a felebbezési hatóság elrendelte, hogy az ügyészi útasítás teljesítendő, mivel a büntető eljárást a vizsgálóbíró aggályai meg nem akaszthatják.

T a n ü g y.

)(Szünidei gyermek-telepek Franciaországban. Párisban már 1871. óta működik a szünidei gyermektelep-egylet, mely a budapestitől eltérőleg nem maga gondozza a viláiban az üdülni küldött szegény gyermekeket, hanem az egészséges vidékeken fekvő falvakban lakó parasztok gondjaira bizza. Az egyesület az idén Bézard vidékére 454, Nogensur-Vernissonban 116, Châtillor-sur-Seineba pedig 116 gyermeket küldött nyaralni. A vasuttársaság ezeket a szegény gyermekeket ugyszólván ingyen szállítja, csak a viteldij negyed-résztét fizeti az egyesület, amelynek élén kizárólag nők állanak. A párisi gyermekek nyaralása ugyanannyiba kerül, mint minálunk :

havonkint 15 frtba, csakhogy ott minden gyermeket két hónapra küldenek nyaralni. Érdekes, hogy az idén párisban csak 1200 gyermek akarta igénybe venni az egyesület jótéteményeit.

T Á V I R A T O K.

— **Vonatösszeütközés.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Klosterneuburg közelében a 401. számú gyorsvonat a tehervonattal összeütközött. Egy egyén meghalt; hat súlyosan, tiz könnyen megsebesült.

— **Ujságíró képviselő.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Vészé* József, a „Budapesti Napló“ főszerkesztője egyhangulag megválasztott országgyűlési képviselőnek Szászsebesen.

— **Egy huszárkapitány rémtettei.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A nagyváradi „Szabadság“ írja, hogy gróf *Stahrenberg* huszárkapitányt, a ki különben kitűnő lovas s a bécs-berlini távlovaglásban a második díjat nyerte el nemrég, a legénységgel való brutális bánásmód miatt vizsgálati fogságba helyezték. A kapitány legényeit egyszerű mulasztásokért is az úgynevezett „kikötés“-sel büntette. Abból a százhuszat alig meghaladó legénységből, mely gróf *Stahrenberg* századossal Pancsován állomásozott, napjában néha 20 is ki volt kötve. Ez azonban nem az egyedüli büntetés volt. A százados ostorát sem kímélte a legénységtől, sőt megtörtént, hogy *egy közhuszárt valami mulasztásért felbőszülve, kardjával megtámadott s eltörte a legény karját.* Ezen cselekedetét követő napokban egy feljelentés érkezett Pancsováról Bécsbe, a közös hadügyminiszteriumba. A feljelentő hosszú sorát adta elő azoknak a cselekedeteknek, melyet a kegyetlenségig szigorú százados a legénységgel szemben elkövetett. A feljelentésnek meg is volt a kívánt eredménye. Szigorú vizsgálat indult gróf *Stahrenberg* ellen, melynek során időközben a századost Nagyváradra helyezték át. Ott történt aztán néhány hét előtt, hogy a gróf ismét oly cselekedetet követett el, mely bünlajstromát egy súlyos adattal nagyobbítani van hivatva. Tiszti szolgájára, ki valami mulasztást követett el, kardot rántott és a vállára sújtott. *A súlyos kardcsapás a szerencsétlen legény több csontját összezúzta, annyira, hogy a kórházban napokig élet és halál közt lebegett.* Ezek után a katonai hatóság teljes erélylyel járt el gróf *Stahrenberg* ellen s a jogerős ítélet előtt gróf *Stahrenberg*et *præventív fogságba helyezték.* Ez a fogság a rabkatonák zárkájában van és az elzárt tiszt semminemű kedvezményt nem élvez. Ott várja a várfalba épített kis zárkában a gróf, minő büntetéssel sújtja a katonai törvényszék azokat a cselekedeteket, a melyeket legényeivel elkövetett.

— **Verekedő antiszemita.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Rómában egy antiszemita gyűlés után verekedés támadt, melynél két ember megsebesült.

— **Leomlott fal.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Monacóban tegnap este egy ottani fogadó épülőfélben levő új szárnyának egyik fala összeomlott és 60 olasz munkást temetett maga alá. Az éjjel 3 halottat és 11 sebesültet huztak ki a romok közül.

— **A Dreyfus-ügy.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párisból írják, hogy a „Matin“ jelentése szerint a Du Paty de Clamm elleni vizsgálatot megszüntették. A „Figaro“ közli Du Paty de Clamm és Guignet vallomását, melyeket a semmitőszék által tartott kiegészítő vizsgálat alkalmával tettek. A vallomásokban nincs semmi új.

Budapesti börze.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. július 31.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Búza, májusra: —; októberre: 8.40. —
Tengeri: 4.62. — Rozs: 6.69. — Zab: 5.46.Az értéktőzsdén az árák a következők: Osztrák
hitelrészvény: 388.30. — Magyar hitelrészvény: 392.80
— Államvasut: 345.00.**Szerkesztői üzenet.****Kiváncsi.** Igaza van. A megyénélnincsenek 49-es partiak. A Petőfi szobrához Segesvárra küldött koszorun nem 1848—49., hanem: 1849—1899. július 31. felírás volt.Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.**Csődtömeg eladás.**

A pécsi kir. törvényszéknek mint csődbíróságnak 10295/P. 899. számú végzésével nyert felhatalmazás alapján a

Günsberger Mór csődtömegéhez tartozó

a csődleltárban 1—236. t. a. felvett, Kossuth Lajos-utca 17. sz. házban levő

asztalos-műhely

gyalupadok, szerszámok, anyagok stb. stb. egyenként, vagy csoportonként, vagy akár egészben egyszerre nyilvános ajánlati úton eladatnak.

Az ajánlatok legkésőbb

f. évi augusztus hó 5-ének déli 12 órájáig

alulirt tömeggondnoknál (Kazinczy-utca 1. sz.) benyújtandók, mert később érkező ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Bánatpénzül 100 forint melléklendő. A beérkezett ajánlatok ugyanazon nap d. u. 3 órakor felolvasatván, annak bánatpénzét, kinek ajánlatát tömeggondnok elfogadja, visszatartja, a többi ajánlatok bánatpénzét ugyanakkor visszaadja.

Tömeggondnok sem a leltár helyességéért, sem az áruk minőségéért szavatosságot nem vállal és az ajánlatok közül szabadon választhat, esetleg mindnyáját visszautasíthatja.

Vevő tartozik a megvett ingókat **f. évi augusztus hó 7-én átvenni és készpénzzel kifizetni**, úgyszintén a vételi illetéket sajátjából fedezni.A helyiség **f. évi november hó 1-ig ingyen** vevő rendelkezésére áll.

A leltár alulirt tömeggondnoknál bármikor, a műhely pedig naponként d. e. 9—12 óra között alulirt tömeggondnok közbenjöttével megtekinthető.

Pécsett, 1899. évi július hó 31-én.

Dr. Stein Henrik

mint Günsberger Mór csődtömeggondnoka.

Csőd-tömeg butor eladás.

A pécsi kir. törvényszéknek, mint csődbíróságnak 10295/P. 899. számú végzésével nyert felhatalmazás alapján a

Günsberger Mór csődtömegéhez tartozó összes butorok

(háló-szoba, ebédlő berendezések, salon-garnitúrák, könyvszekrények, disz- és játék-asztalok, gyermek-ágyak, Thonet-székek és egyéb disztárgyak, valamint az összes kárpitos cikkek)

tetszés szerinti összeállításban vagy egyenként

a Széchenyi-tér és Király-utca sarkán levő régi takarékpénztári épület első és második emeletén fekvő butorraktárban

készpénzfizetés mellett, mélyen a beszerzési áron alul

eladás alá kerülnek.

A raktár, máától kezdve, minden hétköznap reggel 8 órától 12-ig és d. u. 2 órától 5-ig megtekinthető, de a vételek mindig csak kedden és szerdán d. u. 2 órától 5-ig eszközölhetők.

Pécsett, 1899. augusztus hó 1-én.

Dr. Stein Henrik

mint Günsberger Mór csődtömeggondnoka.

980. sz. Szilágy község elüljáróságától.
J. 1899.**Árverési hirdetmény.**Szilágy község elüljárósága köz-
hírré teszi, hogy a**vadászati jog**f. évi augusztus hó 6-án d. e. 8
órákor Szilágy község bíróságánál f.
évi augusztus hótól terjedő három évre
a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fog.

Szilágy, 1899. július 31-én.

Az elüljáróság.981. sz. Berkesd község elüljáróságától.
J. 1899.**Árverési hirdetmény.**Berkesd község alulirt elüljárósága
köz-
hírré teszi, hogy Berkesd község**korcsmaháza**1899. évi október elsejétől, bezáró-
lag 1901. évi december hó 31-ig
terjedő időre bérbeadni fog.Az árverés **f. évi augusztus hó
6-án d. u. 2 órákor** lesz.Az árverési feltételek a berkesdi kör-
jegyzőnél megtekinthetők.

Berkesd, 1899. július 31-én.

Az elüljáróság.1012. sz.
tlk. 1899.**Árverési hirdetmény.**A dárdai kir. jbiróság mint tlkvi ható-
ság köz-
hírré teszi, hogy Kasztner József löcsi
lakos végrehajthatónak Csozics Kuzmón (nős
Sztanka Ruzsával) bengei lakos végrehajtást
szenvedett ellen 137 forint tőke és jár. iránti
végrehajtási ügyében az árverést a dárdai kir.
jbiróság területén levő Benge községben a 68.
sz. a. betétben felvett A. I. 1—4. sor. ingat-
lanra 259 forint; A. II. 1—15. sor. urbéri bir-
tokra 934 forint becsárban ezennel megállapított
kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb
megjelölt ingatlanok az 1899. évi aug. hó
31. napján d. e. 10 órákor Benge község-
ben a bíró lakásán megtartandó nyilvános ár-
verésen a megállapított kikiáltási áron alul is
eladatni fognak.Árverezni szándékozók tartoznak az in-
gatlán becsárának 10%-át, vagyis 25 forint
90 krajczárt, 93 forint 40 krajczárt kész-
pénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-c. 42. §-a
jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi nov.
hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügymini-
szteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt ovadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. tez. 170. §-a értelmében a bá-
natpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszolgál-
tatni.Dárdán, a kir. jbiróság mint tlkvi ható-
ságnál 1899. évi június hó 7-én.**Székács Pál**

kir. albiró.